

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 458
van **KATHLEEN KREKELS**
datum: 2 mei 2017

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

STEM-beleid - Stand van zaken

We leven in een samenleving die voor grote uitdagingen staat inzake klimaat, milieu, mobiliteit, technologie enzovoort. Om deze uitdagingen aan te gaan, is er een toenemende nood aan arbeidsprofielen met technologische en exact-wetenschappelijke kennis. Sinds geruime tijd echter kampt de Vlaamse arbeidsmarkt met een structureel tekort aan deze technische en exact-wetenschappelijke profielen. Daarom voert Vlaanderen via het STEM-actieplan (2012-2020) een duidelijk onderwijsbeleid dat erop gericht deze leemte op te vullen. STEM staat voor science, technology, engineering en mathematics en bundelt een brede waaier aan technologische en exacte wetenschappen. Dit jaar trekt de minister 305.000 euro uit om het STEM-actieplan goed te activeren.

De strategische lijnen van het STEM-actieplan zijn opgezet met het oog op het realiseren van een grotere bekendheid van het tso- en bso-aanbod. In de Gazet van Antwerpen van 20 april 2017 lezen we dat het imago van technische opleidingen beter moet. STEM-opleidingen hebben volgens de minister in Vlaanderen nog steeds een negatief imago. Bij de bespreking van de beleidsbrief eind 2016 gaf de minister aan om in het kader van het STEM-beleid in te willen zetten op de betrokkenheid van bso- en tso-scholen. Dit gebeurde bijvoorbeeld via de 30 innovatieve tso- en bso-STEM-projecten tijdens het schooljaar 2015-2016 (de incentives voor 2016-2017 stonden open voor alle scholen en onderwijsinstellingen).

Op 20 april 2017 kondigde de minister tevens aan dat er een stijging is van het aantal jongeren dat kiest voor een STEM-richting in het hoger onderwijs. Met 26,25 procent STEM-studenten in de professionele bacheloropleidingen blijft de positieve evolutie ten opzichte van vorig academiejaar (25,57 procent) en de nulmeting in 2010-2011 (23,82 procent) zich voortzetten.

Uit de bespreking van de beleidsbrief onthoud ik dat het aantrekken van meisjes in STEM-richtingen een werkpunt blijft. Uit de communicatie van 20 april blijkt dat het aandeel vrouwen in de professionele STEM-opleidingen is gestegen van 21,13 procent (nulmeting) naar 23,63 procent in 2015-2016. De doelstelling voor 2020 is 25,20 procent. In de academische STEM-opleidingen vertegenwoordigen ze 34,14 procent ten opzichte van 33,50 procent bij de nulmeting. In deze laatste werd voor het aandeel vrouwen geen stijging geambieerd, wel een verschuiving naar sommige studierichtingen zoals informatica, ingenieur enzovoort.

De opdeling van wetenschappen en techniek in het lager onderwijs is een goede zaak geweest om jongeren te sensibiliseren in functie van STEM. Door STEM in aparte vakken

te steken, kunnen leerling en leraar op zoek gaan naar de (eigen) talenten en worden ze ook zichtbaar gemaakt in het curriculum. Toch zit STEM vandaag nog teveel in een kluwen. Het aanscherpen van de interesse voor STEM bij jongeren berust nog teveel bij de motivatie en onderlegdheid van de individuele leerkracht.

1. Welke initiatieven heeft de minister reeds genomen en zal ze nog nemen om de expertise en goede praktijken rond STEM te bundelen om scholen en leerkrachten te sterken in het STEM-onderwijs?
2. Welke bijkomende maatregelen zal de minister nemen om de instroom in het tso en bso te verbeteren?
3. Hoe zal de minister er in de toekomst op toezien dat de inhoudelijke invulling van STEM afgestemd is op de reële noden op de arbeidsmarkt?
4. Achten de minister de doelstellingen van 2020 realistisch, zowel voor wat betreft de toename van het aandeel vrouwen in de STEM-richtingen en de verschuivingen naar de vooropgestelde STEM-studierichtingen?

ANTWOORD

op vraag nr. 458 van 2 mei 2017

van **KATHLEEN KREKELS**

1. De twee Lerende Netwerken STEM, één voor het basisonderwijs en één voor het secundair onderwijs zijn dynamische platformen waar scholen, lerarenopleidingen en onderwijsverstrekkers elkaar vinden. Daar worden goede praktijken uitgewisseld, versterkt en stappen gezet voor goede STEM. Uiteraard nemen de diverse partners ook in hun eigen gremia deze ervaringen mee voor verdere STEM-verdieping en professionalisering.
Het netwerkidee -waar operationele partners samenwerken om vanuit hun dagelijkse praktijk STEM te verdiepen- ondersteunen we ook elders: zopas werd een intensief navormingstraject afgerond met de Regionale Technologische Centra, die samen 25 workshops hebben aangeboden aan tso en bso, samen met innovatieve STEM-bedrijven en sectoren.
We bekijken elk jaar welke van deze initiatieven herhaald kunnen worden, op basis van de ontwikkelingen die blijken uit de STEM-Monitor. Gezien de grote weerklank van STEM is het belangrijk om acties zoveel mogelijk in samenspraak en samenwerking aan te bieden. Door vanuit co-creatie te vertrekken, hebben de opgezette initiatieven meteen een breed bereik, naast het feit dat het eigenaarschap ook ten volle bij de operationele onderwijspartners ligt. Ervaringen delen wordt op die manier een ervaringsgerichte en permanente vorm van bijscholing, die zeer drempelverlagend werkt.
Ook eventueel nieuwe initiatieven zullen vanuit de invalshoeken netwerking, eigenaarschap en betrokkenheid, permanente navorming door en met de direct betrokkenen, vertrekken.
Uiteraard blijft ook KlasCement een belangrijk instrument om goede praktijken te delen.
2. Momenteel evalueren we de genoemde samenwerking met de Regionale Technologische Centra. Op basis van de ontwikkelingen die zullen blijken uit de STEM-Monitor 2017 en binnen de financiële mogelijkheden zullen we, waar mogelijk, extra initiatieven voor tso en bso overwegen.
De talloze initiatieven van de partners uit de professionele STEM (bedrijven en sectoren) zijn eveneens een belangrijke hefboom om jongeren te stimuleren om uitdagende STEM-opleidingen in het tso en bso aan te vatten.
3. Via de monitors van de VDAB houden we stelselmatig een vinger aan de pols van de link onderwijs-arbeidsmarkt en dus ook met STEM, o.a. inzake knelpuntberoepen en inzake het tijdsverloop bij de invulling van de vacatures.
De Beroepskwalificaties die de sectoren hebben opgesteld zijn eveneens een essentieel instrument om de opleidingen goed af te stemmen op de noden van de sectoren. Onderwijs zal daarbij uiteraard ook altijd zorgen dat de vaktechnische opleidingen niet alleen gelijke tred houden met de ontwikkelingen in het professionele veld, maar ook dat zij een voldoende brede en stevige basis bieden om op toekomstige en vaak snelle ontwikkelingen op de arbeidsmarkt een antwoord te kunnen bieden, o.a. door in te zetten op brede technische en praktisch verworven kennis, maar ook op vaardigheden en attitudes. Zo dienen jongeren bv. terdege te beseffen dat levenslang leren een conditio sine qua non zal blijven voor alle profielen.

Samen met WSE is er tot slot ook regelmatig overleg, o.a. in het kader van de Sectorconvenants, zodat we de suggesties en vragen van de sectoren ook structureel opvangen en kunnen meenemen in het specifieke STEM-beleid en STEM-acties.

4. 3 van de 5 doelstellingen van het STEM-Actieplan focussen op het aandeel meisjes. Indien het ritme van de afgelopen jaren aangehouden wordt, lijken de doelstellingen inderdaad haalbaar. In de Academische STEM-Bachelor is de doelstelling reeds bereikt. Daar zou zich idealiter een verschuiving voordoen richting informatica, ingenieursstudies etc. Een dergelijke diversificatie was geen specifieke doelstelling, maar we mogen verhoppen dat de brede informatiestromen over de innovatieve STEM-beroepen van de toekomst, ook de blijkbaar minder bekende opleidingen die leiden naar sterk gevraagde STEM-beroepen, ook bij de meisjes meer op het voorplan plaatst.